

WYCHODZĄ CODZIENNIE.

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego,” ulica Sobieskiego 13a 33.
 Przedpłata wynosi w Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.
 Z przesyłką pocztową w całości Austrjackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 3 zł.
 Z przesyłką pocztową w całości do całych Niemiec rocznie 30 marek — kwartalnie 12 marek 5 gr., do Francji i Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 30 franków — kwartalnie 12 franków.

Numer kosztuje 10 ct.

Rękopisów Redakcja nie wwraca.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego,” plac Mariacki liczb. 6. i 7 w domu pana Kisielki: we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurtu nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasenstein et Vogler, we Wiedniu A. Oppel, E. Moos, Rottler i Sp., w Warszawie Richman et. Fendler, Biuro anonów w Paryżu p. pułkownik Roskowski Faubourg Poissonnier 32.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 3 ct. od miejsca ogłoszenia jednego wiersza drobnym drukiem (petit). Listy z pieniędzmi mają być przesyłane franko do Administracji „Dziennika Polskiego.” Listy reklamacyjne nieopłacane nie podlegają odpłatności.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 35 ct. od wiersza.

Lwów 7. września.

Poważną kartę w politycznej historii Europy, jaką niewątpliwie wypadki ostatnich dwóch tygodni. Książę, który niepomiarne zasługi położył dla swojego kraju i niedawno temu prowadził swój naród do zwycięstwa, zostaje nagie w nocy przez kilku zapalczywych spiskowców gwałtem uprowadzony; metropolita Klement odprawia w katedrze stolicy dziękczynne nabożeństwo i śpiewa *Te Deum* po dokonaniu dzieła oswobodzenia, a w czterdziestą ósmą godzinę Rząd prowizoryczny zostaje przez kontrrewolucyjny obalony, który wydalono go z pałacu, księcia napowrót do kraju powołuje. Po krótkim namyśle postanawia książę zadość uczynić temu wezwaniu i wraca wśród rzetelnego entuzjazmu i owacji do kraju. Jak triumfator odbywa wjazd do miasta, z którego przed osmiu dniami potajemnie go uprowadzono — wysłał telegram do cara, pelen uległości i wyrazów wdzięczności za wszystkie dotychczasowe dobrodziejstwa, do tego samego cara, którego Rząd świat cały uważał za sprawcę i motora obywatelskiej rewolucji novej w d. 20. sierpnia. Pomimo jednak telegramu, pomimo kornego błagania i uchylenia czoła, car z niepraktykowaną w ustach monarchy szorstkością i brutalnością, gani ponownie księcia — czem przynajmniej, że to Rosja zażądała napad na niego, i oświadcza ks. Aleksandrowi, że ten będzie sam wiedział co mu czynić wypada. Książę znowu idzie za radą i wskazówkami carskimi i mimo przeciwej woli narodu i armii, oświadcza, że abdykuje!...

Oto w kilku słowach rys wypadków, które z tak szaloną szybkością się zrywały, że gdybyśmy nie byli nieocenionymi ich świadkami gotowibyśmy byli uważać wszystko za wyjątek z jakiegoś sensacyjnego dramatu francuskiego. Nie chcemy obecnie zastanawiać się nad tem, co właściwie mogło skłonić księcia Aleksandra do wystosowania „człobitego” telegramu do cara. Zaznaczamy tylko, iż trudno nam podzielać zapatrywania większej części prasy, że mianowicie telegram ów niegodnym jest samodzielnego meża i udzielnego księcia; że książę Aleksander po dotychczasowych doświadczeniach nie powinien był takiego pisma stylizować i wysłać. Oweż — nam wydaje się ten telegram aktem wysoce dyplomatycznym i politycznym. Jeśli prawda jest, że na zjeździe w Kissingen Bismarck pozostawił Giersowi *plein pouvoir* w Bułgarii, w takim razie o postawie tego państwa wobec i na przekór Rosji ani myśleć nie można było — zwłaszcza, że inne mocarstwa z dzwina i nieprzebraną zachowują się obojętnością, a poparcie i przyjaźń ze strony Anglii jest więcej niż problematyczne. W obec tego zamiar pogodzenia się choćby tylko pozornego i czasowego z Rosją, jest dla nas zupełnie zrozumiałym. Jesteśmy nawet głęboko przekonani, że gdyby książę Aleksander czuł się, cokolwiek silniejszy, gdyby choć pewnym był, że cały naród bez wyjątku jest przeciw wpływowi rosyjskiemu i za zupełną emancypacją, to wzięty może cara za słowo, że tenże nie będzie mieczał się do spraw bułgarskich — tak długo, jak długo książę w tym kraju pozostaje. Tak jednak nie jest. Książę niestety nie czuje się dość na siłach, aby mógł oprzeć się takiemu kolosowi jak Rosja — i oto powód uchylenia się przed carem. Nie można tego pochwalić, lecz można zrozumieć...

Mniej natomiast zrozumiałą jest dla nas rola, która w całej tej sprawie odgrywa Austria. Byłoby to zapewne szowinizmem — chcieć pchnąć Austrię do wojny w sprawie ks. Aleksandra Battemberg, lecz z drugiej strony niepodobna nie widzieć, jak dotkliwa jest klęska a wielka ofiara, którą przy tej okazji Austria ponosi! Nie po dzielimy zapatrywania tak poważnego zresztą organu jak *Pester Lloyd*, że dotychczasowy rozwój wypadków na Bałkanie jest i jedynie wynikiem osobistej animozji i niechęci cara Aleksandra do księcia Aleksandra. Przeciwnie nam się wydaje, że ta osobista niechęć i nienawiść ma swoje źródło czyste we względach politycznych. Nie osobista sympatja lub antypatja cara, ale cała polityka i tradycja caratu jest tutaj rozstrzygającym. Ktokolwiek siedział na tronie bułgarskim i taką prowadził politykę, jak książę Aleksander, mógłby być pewnym carskiej nienawiści. A jaka jest ta polityka wiadomo powszechnie. Książę, który miał być narządem i marionetką w ręku rosyjskiem, chciał stanąć na własnych nogach, chciał wybić się z pod wpływu Rosji, która „krwawą” swoją okupła „wolność” Bułgarów — *inde irae*. Jeśli teraz wola księcia zostanie złamana, a wola cara będzie decydująca, wpływ Rosji na Bałkany stanie się prawie nieograniczony, a równocześnie znaczenie Austrii zredukowane będzie do minimum. Z jakąż bowiem otuchą może taka Serbia spoglądać na swoją patronkę Austrię, gdy widzi, że na półwyspie tylko władza cara coś znaczy! A więc nie o Battemberg, ale o własne swe stanowisko i znaczenie na Wschodzie niechaj dba Austria. Wykluczona z Rzeszy niemieckiej i pozbawiona prowincji włoskiej przeniosła Austria swój punkt ciężkości na Wschód i tam chce spełniać swoją misję historyczną. Jeśli więc dozwoli obecnie, aby autem Wschodzie tak silną nogą stanęła Rosja, w takim razie zaprawdę obawiać się godzi, ażeby Austria nie stanęła się w r. ręce czynnikiem w Europie, z którym nikt a nikt liczyć się nie będzie...

Sejmik relacyjny.

Sanok 2. września.

Zgromadzenie wyborców większej posiadłości b. obwodów sanockiego, zwołane przez posła do Rady państwa p. Grotowskiego, odbyło się tu dziś przy licznyim udziale obywatelstwa, pod przewodnictwem posła sejmowego p. Teofila Zupowskiego.

W zebraniu tem uczestniczyli także posło-

wie Gorayski i Kozłowski i poseł do Rady państwa p. Gniewosz.

Przemówienie p. Grotowskiego, wysłuchane z zajęciem i sympatycznie przyjęte, wywołało długą, ożywioną i bardzo interesującą dyskusję, którą zakończono jednomyślnym uchwaleniem następującej rezolucji:

„Wyborcy większej posiadłości obwodów sanockiego przyjmują sprawozdanie swego posła do Rady państwa p. Leona Grotowskiego, z zadowoleniem do wiadomości i wyrażają życzenie, aby tenże i nadal w dotychczasowym duchu interesu kraju i swoich wyborców zastępował!”

W dyskusji brali udział pp. Wł. Krański, Józef Wiktor, Edward i Feliks Gniewosz, Gorayski i Grotowski. Relację posłów sejmowych odczytano na później z powodu nieobecności p. Stan. Gniewosza, który z powodu ważnej jakiejś przeszkody stawić się nie mógł na zebraniu.

Korespondencje.

Praga 4. września.

(jk.) Cóż dziwnego, że przed kilku dniami o rzeki i góry oddziolona od nas *Petite République Française* oświadczyła, iż książę Aleksander znalazł się i przebywa w mieście Lemberg, na Szlaku, skoro dzienniki narodów nam bliskich, pokrewnych i usiłujących nas przekonać o swych sympatiach, okazują co chwila nie tylko zupełną nieznajomość naszych stosunków, ale nawet chęć pozostania w tej nieznajomości. Wicie już, że równocześnie z wystąpieniem *Narodnich Listów* w sprawie bułgarskiej i z napiętnowaniem przez p. Gregora imieniem „zdrajcę”, „tyrana” i „chórzę”, tego samego księcia, o którym rok temu pisały, że „gozien tej Macedonii, z której wyszedł jego Wł. imiennik i poprzednik”, ponieważ sądziły, że książę ten jest rosyjskim żołdakiem — miał p. Gregor mówić do swoich wyborców, i powiedział, że alians z prawicą przez lat 7 nie przyniósł Czechom żadnej korzyści. Wicie dalej, że *Nar. Listy* parę dni temu zapewniły swych czytelników, iż „Polakom w Rosji nieźle się dzieje”. Wprawdzie szlachta wraz z duchowieństwem i żydostwem — mówili one dalej — opierając się Rosji poniosła pewne straty, ale za to Rosja proteguje ją, a wielki oswobodziciel Aleksander II. dał chłopu polskiemu właściwy grunt. Wszystkie te objawy są w tak ścisłym związku i tak wyraźne mają znaczenie, iż nie słuszniejszego nad wystąpienie tej części naszej prasy, która zainteresowała pewne czeskie stronnictwa, jak godzą nasz alians z niekimi schlebianiem najstraszniejszemu naszemu teścielowi. Wprawdzie stronnictwo młodocześnie z pietysmem powołuje się Klubowi, ale pochodzi to ząd tylko, iż Czesi są zanadto praktyczni, aby wybierali do swej Delegacji młodocześnie krzykaczy, wiedząc, że między nimi dziś jeszcze bardzo mało jest ludzi prawdziwie zdolnych. W ten sposób Delegacja ich ma większość staroczeską. Niemniej jednak stronnictwo młodocześnie i organ jego są w Czechach wyrocznią dla większości narodu. Kto był w Pradze podczas ostatnich wypadków i podłuchiwał opinie, wie, że głos ogółu był w tej sprawie zupełnie tego zdania co *Nar. Listy*. A ludzie zjawiający stosunki zapewniają, iż *Has Naroda* szlachetnym swym stanowiskiem w sprawie bułgarskiej straci resztę swej popularności. Oż to nie przesadzie obecnie, twierdząc, że wpływowe stronnictwo młodocześnie ma wyraźną tendencję zerwania z klubami i prawicą. Nie chce ono uczynić tego jeszcze teraz i interpelacje nasze pozostawił organ jego bez odpowiedzi. Atoli ich pogarda godny sposób schlebiania Rosji, ich powtarzanie, że alians z nami nie przynosi żadnych Czechom korzyści, wymagalą z naszej strony konieczne odpowiedzi. *Gazeta Narodowa* idzie na łap frazesów i powiada, że nam chodzi o alians z Kłobem, a skoro organ Klubu niezem naszych uczuć nie obraża, to o zerwanie aliansu nie może być mowy. Organ Klubu jest przedewszystkiem *Politik* a *Politik* przynosiła w bułgarskiej sprawie artykuł zupełnie podobnego charakteru, co artykuły *Nar. Listów*. Cofnęła się ona wprawdzie dzisiaj i wróciła do swego programu zawartego w niedawnym artykule *Slavische*, ale to cofnięcie się nastąpiło i było niezawodnie wynikiem oburzenia, jakie rusefistwo Czechów wywołało u nas. Podobnie postąpiła cała czeska prasa. Numer *Nar. Listów*, w którym artykuł o Bułgarii kończył się słowami: „Car zlituje się nad Bułgarią i wysła kilka pułków, które w niej zaprowadzą porządek” — był rozchwytywany. Jedyny *Has Naroda* od pierwszej chwili zachował się takownie i bronił księcia i przeczył, jakoby zgadzał się z ideą słowiańską narzucanie wolaemu narodowi obcej woli. Ale *Hasu* — powtarzamy — nie należy uważać za głos decydujący. Wprawdzie wydawany przez konsorcjum *Politik*, jest on jednak daleko mniej, niż on organem Klubu, ponieważ dr. Hubaczek rządził w nim samodzielnie i niejednokrotnie już wchodził w kolizję z konsorcjum. Czy nadto do zajęcia tego stanowiska w kwestji bułgarskiej spowodowało *Has* szczerze przekonanie, czy prosty duch przeciwności w obec największego jego nieprzyjaciela, czy słowem jego polityka nie była w tej kwestji wypadkowa, wątpić należy tembardziej, że dotychczas *Has* nie omijał żadnej sposobności, aby się wliźnąć w łaski Rosji.

Dalej jednak utrzymuje *Gazeta Narodowa* — a to trudno już przebaczyć — że rusefistwie objawy u młodocześnie sprawiedliwiwią się ich antyzmizmem w stosunku do Niemców, a tego zaś antyzmizmu winni są Niemcy. Nawet na tę ostatnią część zdania *Gazety Narodowej* nie każdy by się mógł zgodzić. To jednak rzecz nasza. Atoli antyzmizm z Niemcami powinien objawiać się w prasie czeskiej co najwyżej jako bronienie Rosji tam, gdzie zachodzi rosyjsko-

niemiecka kolizja. Prasa natomiast, która jak na to tysiące pod ręką mamy dowodów — do tego stopnia nie szanuje uczuć swoich sprzymierzeńców, że występuje wprost przeciw tym sprzymierzeńcom, kiedy się chce przypodobać ich nieprzyjaciolom. Dziennik czeski który n. p. zachęca Rząd rosyjski do zaprowadzenia kontroli kazań katolickich, tak jak są kontrolowane prawosławne, ponieważ księża z ambony szerzą między narodem polskim a rosyjskim waśni; organ, który zamyka uszy na wszystko co nam Rosja złego czyni i utrzymuje, że nam w Rosji „nieźle się dzieje”, podczas gdy przywódca jego stronnictwa oświadcza, iż „o prześladowaniu Unitów na Podlasiu nie wiedział”, organ, który nawet nie wie, ile Sejm pruski na t. z. kolonizację wyznaczył i w dwóch artykułach sześć razy z rzędu podaje błędne sumy; organ, który z lekką ironją przed tygodniem podnosił, że Polacy przeciw kolonizacji „zebrali 15 000 marek, że liczyli na szlachtę galicyjską, a dziś konają i martwiejącem okiem próbno szukają pomocy”, że są odzwana gąłężą słowiańszczyzny, bo na wzmiankę o Rosji zaciskają pięści” itd. itd. — taki organ i stronnictwo któremu on służy, poświęcają za wiele uczuć jednych dla „antyzmizmu” z drugimi. Jako od naszych sprzymierzeńców mieliśmy i mamy prawo żądać od Czechów-Słowian wyjaśnienia, czy mają słowiańskość za jedno z rosyjskością, bo przecież, powtarzamy, jeżeli życzyliś Czechów dla Bułgarów także im pragną, aby tam rosyjskie pułki „zaprowadzały porządek” — to my chybą wolimy, aby nam Czesi nie byli żyłciwi!

Cesarz w Galicji.

Uzupełniając wczorajsze nasze telegraficzne sprawozdanie, podajemy jeszcze następujące szczegóły:

W miejscu, gdzie krzyżuje się droga rządowa z krajową, zgromadzone było duchowieństwo, bractwa cerkiewne, gminy powiatu Rudki z starostą Sołackim na czele i urzędnikami Starostwa. Cesarz wysiadł z powozi i kazał sobie przedstawić zgromadzonych reprezentantów duchowieństwa, co też namiestnik uczynił. Entuzjastyczne okrzyki zgromadzonych pożywały monarchę, udającego się w dalszą podróż. Tu odczytała się banderka, towarzysząca od Gródka, a koło karczmy, „Malowanka” zwanej, przylączyła się druga banderka, która konwojowała powóz cesarski aż do alei pałacowej w Lubieniu.

Wjazd do Lubienia odbył się w następnym porządku: cesarz z adiutantem Poppem, namiestnik, dalej banderka, kilka powozów z dostojnikami wojskowymi; w jednym z nich pułkownik hr. Wedel, *attaché* pruski przy ambasadzie wiedeńskiej.

Przed samym wjazdem do pałacu w Lubieniu, gdzie oczekiwała cesarza kompania honorowa 64. batalionu obrony krajowej z kapelą 34. pułku piechoty na czele, ustawili się na przyjęcie cesarza liczni dostojnicy dworu: arcybiskupi: Morawski, Issakowicz, Sembratowicz; biskupi: Puzyna i Pekszy; naczelnicy władz rządowych i autonomicznych, liczni reprezentanci szlachty, przybyli z najbliższych okolic. O godz. 8. min. 45 przyląkł monarcha dostojników dworskich, najwyższych reprezentantów duchowieństwa, naczelników władz rządowych i autonomicznych, reprezentantów szlachty. Między obecnymi znajdowali się: namiestnik, arcybiskupi: Morawski, Issakowicz, Sembratowicz, biskupi: Puzyna i Pekszy, proboszcz miejscowy ks. Glietowicz, Włodzimierz hr. Dzieduszycki, hr. Siemieniński-Lewicki, Włodzimierz hr. Russocki, Paweł Popiel, dr. Franciszek Smolka, ks. Adam Sapieha, prezydent Namiestnictwa Loeb, dalej ks. Eustachy Sanguszko, ks. Jerzy Czartoryski, ks. Władysław i Leon Sapiehowie, Włodzimierz hr. Borkowski, Władysław i Stanisław hr. Badienowie, Albert hr. Cetner, dwóch Arturów hr. Potockich, Roman hr. Potocki, Emil hr. Potocki, Jan Aleksander hr. Fredro, Antoni hr. Golejewski, Stefan hr. Zamojski, Jan hr. Szepietki, Zygmunt i Bolesław Augustynowicze, Dawid Abrahamowicz, Mikołaj i Władysław Wołanscy, Zygmunt baron Romaszkan, Stanisław Polanowski, Emil Torosiewicz, Adolf hr. Brunicki, Juliusz Bielski, Karol hr. Lanckoroński, August Gorayski, Stanisław hr. Michałowski, Zygmunt Dembowski, marszałek kraj. dr. Zybkiewicz, Oktaw Pietruski, dalej: bar. Schenk, hr. Jorkasch Koch, Franciszek Zdzienicki, Antoni Schiffner, Wacław Dąbrowski, wójt Lubienia Horostaj.

Gdy cesarz, wysiadłszy z powozu, wchodził do pałacu, Konstanty bar. Brunicki powitał go w języku niemieckim następującymi słowami: „Niewymownie uszczęśliwiony, iż mogę powitać Waszą cesarską i królewską Mość w mieszkaniu mojem, pozwalam sobie złożyć jej u stóp Twoich. Najjaśniejszy Panie, z najgłębszym życzeniem, aby Waszechmojny zachował Najmilszemu Monarchę naszego, tak tu, jak wszędzie, w trwałem zdrowiu, dla dobra naszego kraju. Niech żyje Najjaśniejszy Cesarz i Król nasz Franciszek Józef!”

W apartamentach przyjął monarcha przedstawionych mu przez namiestnika reprezentantów szlachty. Cesarz powiedział: „Cieszy mnie to, że jestem w mojem ukochnem królestwie Galicji, gdzie tyle dla mnie żywcich serce bije. Żałuję, że tylko krótki czas przebywać będę między wami.” Następnie rozmawiał monarcha jak najuprzejmiej z przedstawionymi mu osobami. Między innymi zwracając się do prezydenta miasta Lwowa p. Dąbrowskiego, zapytywał o stosunki miasta a wyraziwszy żal, że w tym roku nie może odwiedzić Lwowa, dodał, że w roku przyszłym ma zamiar przybyć następcą tronu, który pragnie kraj dobrze poznać.

Zwracając się do Zygmunta br. Romaszkan

wypytywał się cesarz z zajęciem o postępach odbudowania Stryja i wyraził radość, że miasto się odbuduje.

Z marszałkiem krajowym dr. Zybkiewiczem rozmawiał o melioracjach i regulacji rzek. Arturów hr. Potockiemu z Krzeszowice oświadczył, że był serdecznie wzruszony, czytając wygłoszone przez niego toast na cześć armii, podczas jubileuszu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń. Zwracając się do hr. Jorkascha rzekł monarcha, że cieszy się, iż tenże pozostaje nadal w urzędowaniu.

Gdy reprezentacja szlachty zamierzała opuścić apartamenty cesarskie, pożegnał ją monarcha oświadczeniem, że cieszy się niezmiernie, iż widzi tak liczne grono osób przybyłych z najodleglejszych stron kraju, na jego powitanie. Słowa te cesarz przyjęte zostały entuzjastycznymi okrzykami.

O godzinie 12. wyżej wymienieni panowie urządzili wspólne śniadanie w zakładzie.

O godzinie 6. wieczorem odbył się pierwszy obiad dworski, na który prócz p. namiestnika i dostojników należących do dworu cesarskiego, otrzymało zaproszenie liczne grono osobistości stanu cywilnego z listy wyżej podanej.

Z Krakowa piszą do nas: Jak donosiłem już, pociąg dworski z oficerami mocarstw zagranicznych, z księciem Cambridge na czele, przybył do Krakowa stanowiąc we czwartek, tj. dnia 9. bm. o godzinie 6. rano i ma się zatrzymać 20 minut. W pociągu tym będzie i arcybiskup Rudolf. Czas zatrzymania się przez 20 minut w Krakowie, z góry wyznaczony, świadczy najlepiej, iż arcybiskup Rudolf, przybywający do Galicji po raz pierwszy, będzie w mieście naszym przyjmowany na peronie przez władze rządowe i autonomiczne i że zapewne p. namiestnik przybędzie na powitanie następcy tronu w granicach kraju.

Na przyjęcie cesarza w dniu 15. bm. ma wystąpić cała Rada miasta Krakowa *in corpore* przeważnie w strojach narodowych, a grono profesorów Uniwersytetu w togach. Na dworcu kol. ma być obecnym także całe duchowieństwo z biskupem ks. Dunajewskim na czele. Z władz urzędowych przybędzie tylko p. prezydent Zborowski, prezes Cyszczyca, radcy dworu hr. Badien, Nalepa, Englis i Hajling, tudzież cała jeneralcja.

Manewra cesarskie w Galicji.

Wiener Ztg. ogłasza, co następuje: Tegoroczne manewry I. i XI korpusu odbędą się w czasie od 5. do 14. września na przestrzeni Przemysłu-Sambora-Gródka, cesarz będzie na tych manewrach i zamieszka na zamku w Lubieniu. Naczelne dowództwo nad manewrami obejmie jak we wszystkich ostatnich lat manewrach, korpus przeciw korpusowi, jenerał inspektor armii jenerał broni arcyksiążę Albrecht.

Wydana przez arcyks. Albrechta dla manewrów „suzupycja” brzmi:

Armja zachodnia znajduje się w pochodzie z zachodniej Galicji w kierunku Sanu. Jej kawalerja wysłana na zwidy spotkała się dnia 4. września w Radymnie i Przemysłu z prawem skrzydłem (I dywizja). Korpus I wyrusza dla połączenia się z tą armją z Górnych Węgier przez Chyrow i Stare Miasto w kierunku Rudki i dociera dnia 7. września do okolicy Sambora. Wschodnia armja jest w pochodzie przez Złoczów w kierunku Sanu. Lewe skrzydło jej wysunięte naprzód kawalerji (11 dywizja kawalerji) wyprowadziły znacznie armję dotarła dnia 4. bm. po linię Wereszyczce od Gródka aż do Dniestru. Korpus XI przybędzie dnia 7. września do Lwowa i otrzyma rozkaz ruszenia przez Rudki na Sambor, celem odparcia znajdującego się tam w pochodzie nieprzyjaciela d. wozów karpaci.

Odpowiednio do powyższego dyspozycję plan podziatu czasu dla manewrów jest następujący: 4. września: Pierwsza dywizja kawalerji koncentruje się pod Przemysłem i Radymnem. Jedenasta dywizja kawalerji kończy swoje ćwiczenia dywizyjne pod Gródkiem i rozstawia się po prawym brzegu Wereszyczcy w ten sposób, jak gdyby manewrowała ze Lwowa i Mikołajowa (na południe Lwowa).

D. 6. września: na podstawie ogólnych dyspozycji i wskazówek swoich komendantów korpusnych rozpoczyna dywizje kawalerji właściwe manewry. W obec wielkiego oddalenia obopólnych głównych oddziałów (Przemysłu-Gródka 60 kilometrów) i odpowiednio do ogólnych stosunków nastąpi dopiero d. 7. września wielkie starcie.

Dzień 8. września jest dniem odpoczynku i wyznaczonym zarazem dla omówienia manewrów kawalerijskich.

Dnia 9. września rozpocznie się działalność obu korpusów na polu manewrów.

Korpus I, który dnia 7. września, ma przybyć koleją do Sambora, tam zająć leżę i odpocząć przez dzień 8. września, rozpocznie swój pochód w kierunku na Rudki z Sambora w duchu ogólnych dyspozycji i na podstawie położenia bojowego, jakie znajdzie przy 1. dywizji kawalerji.

Korpus XI, który ma ugrupować się dnia 7. w południowo-zachodniej stronie Lwowa po zrucając Stawisko i odpocząć przez dzień 8. uda się w pochód tak samo, jak jego przeciwnik na Rudki, który to pochód uzasadniony jest w ogólnej dyspozycji.

O daleńcu od Sambora aż do ruczaju Stawiska wynosi 60 kilometrów, tedy trzy zwyczajne dni marszu, skutkiem czego dnia 9-go września zaledwie najdalej wysunięte przednie strażki piechoty będą mogły wejść a sobą w kontakt.

Po tym wymarszu powinno w dniach 10-go i 11-go bież. miesiąca nastąpić starcie sił zbrojnych.

Dzień 12. września projektowany jest znowu na odpoczynek i dla omówienia dotychczasowych manewrów.

Odpowiednio do położenia bojowego, jakie okaże się dnia 11. września, zamierzonym jest następnie dalsze prowadzenie manewrów w dn. 13-go i 14-go września, a to w ten sposób, aby przez posuwanie jednej części wojsk z jednego do drugiego korpusu, zmieniony został dotychczasowy stosunek sił na korzyść tej strony, która z początku była słabsza.

W ten sposób tak samo, jak przy zeszloryczonych manewrach pod Pilznem w Czechach ma być wyznaczoną na polu walki na przemian obu korpusom rola strony zaczepnej i odpornej.

Po zamknięciu manewrów dnia 14. bież. miesiąca ma nastąpić znowu omówienie całego przebiegu manewrów.

Ponieważ *ordres de bataille* tak I. jak XI. korpusu zostały niedawno ogłoszone, należy tu tylko przypomnieć po krótko, że pod dowództwem głównodowodzącego jenerała we Lwowie, księcia Württemberga, będą się znajdować następujące wojska:

11 dywizja kawalerji (jenerał-porucznik Kriegerhammer) z 5 pułkami kawalerji (3 po 6, a 2 po 4 szwadrony) czyli 26 szwadronów, 1 batalion strzelców (m. 30) i 2gi batalion 89 pułku piechoty i 2 konne baterje;

11 dywizja piechoty (jenerał-porucznik Lamorol ks. Turn-Taxis) z 13 batalionami piechoty, 2 szwadrony i

3 baterje;

30 dywizja piechoty (jenerał-porucznik baron Lenk) z

14 batalionami piechoty,

2 szwadronami i

3 baterjami;

wreszcie

87 brygada obrony krajowej z 6 batalionami piechoty;

pułk artylerji korpusnej z 5 baterjami.

W końcu 1 kompanja inżynierji i pół kompanji pionierów, wraz z pociągami pontonowym, ogółem 35 batalionów piechoty, 30 szwadronów, 13 baterji i 1/2 kompanji wojsk technicznych.

Pod komendą dowódcy I. korpusu, jenerał-porucznika ks. Windisch-Graetza, będą się znajdować następujące wojska:

1 dywizja kawalerji (jenerał-porucznik baron Lasolaye), z 4 pułkami kawalerji (3 po 6, i 1 w 4 szwadrony), czyli ogółem 22 szwadrony, 2 bataliony strzelców (nr. 4 i 13), i 2 baterje konne;

12 dywizja piechoty (jm. Ezzeits) z 14 batalionów piechoty, 2 szwadronów i 3 baterji;

24 dywizja piechoty (jenerał-porucznika Hempling), również z 14 batalionów piechoty, 2 szwadronów z c. k. pułku ulanów obrony krajowej nr. 3, 3 baterje; dalej 5 baterji pułku nr. 1 artylerji korpusnej, 1 kompanji inżynierji, 1/2 kompanji pionierów z pociągami pontonowym, ogółem: 30 batalionów piechoty, 26 szwadronów, 13 baterji, i 1/2 kompanji wojsk technicznych.

Liczba wojsk przeznaczonych na manewra korpusne w Galicji, jest większa, niż liczba wojsk, zebranych roku zeszłego pod Pilznem. Wprawdzie tego roku bierze udział 65 batalionów piechoty, zamiast 68, i 26 brygad zamiast 28, (z czego jednak 6 znajdowało się na zredukowanej stopie pokojowej), natomiast zamiast 24 szwadronów kawalerji, jakie brały udział w zeszloryczonych manewrach, zgromadzone obecnie 56 szwadronów.

Główna kwatera JC. i Król. Wys. kierownika ćwiczeń ukuńtuje się dnia 5. września z rana w zamku hr. Fredry w Białkow. Wiszni, położonej około 18 kilometrów na południowo-zachodniej stronie Gródka, mniej więcej na połowie drogi między Gródkiem i Samborem. Jako szef jenerałnego sztabu naczelnego kierownictwa manewrów, które w obec manewrującego korpusu zajmują miejsce komendy armji, funkcjonuje c. k. szef sztabu jenerałnego jenerał porucznik baron Beck. Zarazem ustanowiono jakby w prawdziwej wojnie kancelarję operacyjną (szef pułkownik Fiedler) i kancelarję telegraficzną (szef pułkownik baron Spinette), wreszcie kierownictwo dla przewozu kol. żelazna.

W głównej kwaterze naczelnego kierownictwa manewrami znajdują się dalej:

Jenerał inspektor kawalerji jenerał broni arcyks. Wilhelm.

Jenerał broni arcyks. Rainer, naczelny komendant obrony kraj.

Jenerał kawalerji baron Piret de Bihain, jenerał-porucznik hr. Welsersheimb, ck. minister obrony kraj., jenerał-porucznik ks. Croy, ck. jenerał inspektor kawalerji.

Naczelne kierownictwo ma zamiar — tak samo jak przy manewrach pod Pilznem — pozostawić obcy stronom w zakresie ram naznaczonych ogólną suzupcją zupełną swobodę działania.

Naczelne kierownictwo będzie nadsyłać komendantom obu korpusów (ewentualnie komendantom dywizji kawalerji) te tylko wiadomości, jakie w razie wojny mogłyby oni otrzymać od odpowiednich komend armji, lub za pośrednictwem służby wywiadowczej, i to tylko o tyle, o ile tego rodzaju doniesienia mogłyby wpłynąć na ich postanowienia.

Rozkazy pozostające w związku z manewrami (z wyjątkiem tych, które odnoszą się do zaopatrzenia, rozkwatowania i administracji w ogóle) będą udzielane przez naczelne kierownictwo w tej formie i tych rozmiarach, jakie bywają udzielane w razie wojny przez komendy armji pojędynczym oddziałom wojska.

Odpowiednio do tego, powinna także każda strona składać naczelnemu kierownictwu swoje raporty i sprawozdania w tej formie i liczbie, jakby to musiało mieć miejsce w razie wojny.

Abymy nadadć ćwiczeniom ile możności charak-

ter wojenny, postanowił marszałek polny arcyks. Albrecht w ogólnych postanowieniach wydanych dla manewrów korpusu I. i XI., iż w dniach manewrów ma być ograniczonem tak samo jak w wojnie zarówno służbowa jak prywatne komunikowanie się pomiędzy obiema stronami.

Nieodzwonne doniesienia, jakie okazały się potrzebne uczynić przeciwnikowi, niemniej raporta do naczelnego kierownictwa, gdyby ono znajdowało się w obozie strony przeciwnicy, mają być przesyłane za pośrednictwem parlamentarzy.

Dalej zarządzone wyraźnie, iż polecenia co do marszów, zaopatrzenia, dyspozycji trenami i biwaków, mają być wydawane ile możności, jakby w wojnie.

Co do biwaków przyjęto jak zawsze, iż wojska w rejonach noclegów korpusów mają być ile możności codziennie plokowane pod dachem. Ta część wojsk, której nie da się umieścić pod dachem, ma obozować w pobliżu swych służących za pomieszczenie innym częściom wojska.

Skutkiem tego, iż wojska z zasady mają być umieszczane pod dachem, nie należy uciekać się do większych forsownych marszów. Tylko w dniach 7 i 12. września, ze względu na wyznaczony w dniach następnych odpocznik, należy starać się ile możności o umieszczenie żołnierzy po kwatery, w których mają pozostać przez 8. i 12. września.

Przejście z zakrytej formacji marszu lub z walki w stan spoczynku i odwrotnie, ma być dokonywane każdym razem jakby przed nieprzyjacielem. Skutkiem tego po wykonaniu każdorazowych ćwiczeń, nie mogą odbywać się traski, lecz walka winna być przerwana. Wyjątek stanowi zamknięcie manewrów w dniu ostatnim.

Na instytucję sędziów polubownych zwrócono tego roku szczególną uwagę. Jako sędziów polubowni i ich pełnomocnicy będą funkcjonować:

Jenerałowice porucznicy: König, hr. Reinländer, hr. Jan Waldstätten, hr. Grünau, hr. Schönberger, hr. Paar, j. major hr. U. Kall Gyllenband, pułkownik i pułkownik huzarów Zaitsek, pułkownik sztabu generalnego Guttenberg, pułkownik sztabu generalnego Karol Hirsztzky, pułkownik sztabu gen. Pitreich, pułkownik sztabu gen. Adolf Hirsztzky, pułkownik sztabu gen. Lambert, pułkownik sztabu gen. Sibert, pułkownik gen. sztabu Schraml, major sztabu gen. Huber, major sztabu gen. Berger, kapitan Terkulia, kapitan sztabu gen. Otto Frank.

Wypadki na Wschodzie.

Mowa księcia Aleksandra w Sofji w d. 3. bm., w której tenże objawił zamiar zrzeczenia się tronu brzmiała: „W ciągu siedmiu lat pracowałem nad niezawisłością i w interesie Bułgarii. Ciągła moja troska była głównie poświęconą armii i oficerom. Tych ostatnich uważam za moją rodzinę, za moje dzieci. O los mój osobisty byłem zawsze spokojny, kiedy się widziałem otoczonym oficerami, którzy w naszych walkach o sławę Bułgarii, byli moimi towarzyszami. (Tu zaplaśniał książę). Kiedy w owej nieszczęsnej nocy usłyszałem hałas, spytałem się przedewszystkiem: czy są tam wojska? Odpowiedziano mi: tak — i byłem wówczas uspokojony, bo miałem zaufanie do mojej armii. Pomimo tych wszystkich nieszczęśliwych wydarzeń nie zawiodłem się na moich oficerach, stali oni na wysokości sytuacji podczas niepokojów, którzy nastąpiły po moim wyjeździe. Dzięki Popowowi i Mutkurovi (tu usłyszał książę tytuły oficerów), przywróconym został znowu honor bułgarskich oficerów i widzę w okolicy siebie oddanych mi oficerów i z pochwałą ich mogę opuścić Bułgarię, gdyż porządek nie będzie zakłóconym. W jakichkolwiek stosunkach miałbym się znaleźć, użyję mojego wpływu w usługach Bułgarii i będę się modlił do Boga za nią. Duch mój będzie zawsze z moimi oficerami, a w razie jakiej wojny będę pi-rzowski, który jako ochotnik zażąda przyjęcia do armii.

W końcu nie mogę pozostać w Bułgarii, gdyż car t-go nie chce, gdyż moja obecność w Bułgarii sprzeciwia się interesom kraju. Jestem zmuszony opuścić tron.

(Tu odezwał się Popow: My byliśmy, jesteśmy i zawsze z Waszą Wysokością będziemy i Odmag! Naprawdę!)

Książę mówił dalej: Niezawisłość Bułgarii wymaga, abym kraj opuścił, bo gdybym tego nie uczynił, to nastąpiłaby okupacja rosyjska. Znam jednak wyjątek, chciałbym zasięgnąć rady wyższych oficerów i ustanowić rejeccję, która starać się będzie o strzeżenie interesów oficerów. W każdym razie liczę na armię.

W wieńskich sferach rządowych uważają obecnie za obowiązek księcia Aleksandra, zorganizowanie wskazanego konstytucji Rządu, któryby przez czas trwania *interregnum* utrzymywał porządek. W takim razie i bezbezpieczeństwo okupacji rosyjskiej byłoby zupełnie usunięte. Utrzymują jednak, że nawet w razie niespodziewanych zajęć utrzymanie pokoju europejskiego jest bezwarunkowo zapewnione.

Zdaje się, iż król Milan w najbliższych dniach uda się do Gleichenbergu.

Czarnogóra zaczyna się silnie zbliżać. Prezydent senatu Bozo Petrovicić zakupił w Essen działa i amunicję.

Sonn- und Montags Ztg. pisze w końcowym ustępie swego wczorajszego artykułu wstępująco: „Kwestja, czy książę Battenberg może się utrzymać dłużej na tronie bułgarskim, została na jego niekorzyść rozstrzygnięta w chwili, kiedy przez księcia pokoj europejski zdawał się być zagrożony. Choćby jak najświeższe były prymitywy jego charakteru, choćby wreszcie usunięcie księcia było aktem gwałtu, to przecież utrzymanie pokoju i zagwarantowanie powszechnej wojny wymaga poświęcenia księcia, nawet w razie, gdyby poświęcenie tem okupiony został pokój w pewnej części świata i na parę tylko lat. Wprawdzie Rosja będzie agitowała na półwyspie bałkańskim także i po usunięciu księcia, a nawet wówczas agitacja ta zwiększa się jeszcze, w skutek czego Austro-Węgry będą musiały zająć energiczne stanowisko w obec tego nieustannego zagrożania ich interesów na południowym wschodzie, ale kwestja osobistego losu księcia Aleksandra nie jest jeszcze kwestją wchodzącą. I dla tego Austria postępuje słusznie, że się nie rozpala na rzecz t-go pana, którego telegram wysłany do cara dowodzi, iż gotówby być taktownym do taktu za knutem rosyjskim.

KRONIKA.

Ładno dnia 7. września.

Wiadomości osobiste. Pan M. Czyżyszczan, wyjechał d. 4. bm. z Krakowa do Wiednia, celem przedstawienia się prezydentowi Schmerlingowi, ministrowi dr. Ziemiałkowskiemu, ministrowi Praskowskiemu i ministrowi dr. Dunajewskiemu.

S. p. Marceli Madeski, dr. praw i adwokat krajowy, zmarły wczoraj w Ansee w 64. roku życia, należał do najsumptowniejszych i najbardziej poważanych osobistości w mieście naszym. Miał rzadkie prawości i sumiennosci, był on prawdziwą chlubą naszego stanu adwokackiego, a jako obywatel kraju, piastując rozmaite urzędy i mandaty, wszędzie i zawsze był wzorem prawości, człowiekiem zasad niezłomnych i gorących namiętności patriotycznych. Jako długoletni poseł do Sejmu krajowego, należał niezmienne do stronnictwa postępowego i tem się wyróżniał dodatnio wśród pozostałych, że czy to jako członek pewnej komisji, czy jej sprawozdawcą pracował za kilku niezmordowanych. Ta prawociwość i surowe pojmowanie obowiązków przyszłych, odznaczały s. p. Marceliego Madeskiego na każdym stanowisku. Czy to jako długoletni prezes lwowskiej Izby adwokackiej, jako członek Trybunału państwowego, jako pierwszy wiceprezydent m. Lwowa, czy wreszcie jako członek komisji dla teoretycznych egzaminów rządowych, — wszędzie był równie gorliwym i nieoszczędnym pracownikiem, który za do zaparcia własnego spełniał trudne i ciężkie nieraz obowiązki swoje. A już podziwiać trzeba było tę nieustraszoną czynność i zapobiegliwość s. p. zmarłego, która rozwijała długi lata jako wiceprezes centralnego Komitetu wyborczego. Słowem, był to człowiek, któremu praca ustawiczna stała się drugą naturą — niezbędnym warunkiem do życia, jak woda i powietrze... Niemniej cenne zalety charakterystyczne go w życiu codziennym. Przyjaźni i uczynny, spieszny bez wahania się z radą i pomocą, a zawody nie rozszalały go do ludzki, bo miał serce pełne pobłażania i miłości ewangelicznej. Sądziłyśmy też, że będziemy wyrazem ogólnego naszego, twierdząc, że nie rychło zapelnili się we Lwowie luki, która śmierć nieubłagana wczoraj nam sprawiła. Cześć pamięci zacnego człowieka!

Feliks Mikulski, jeden z najdodolniejszych rzemieślników polskich, zmarł dziś rano o godz. 6. w szpitalu Sióstr miłosierdzia po kilkutygodniowej ciężkiej chorobie w 34 roku życia. Zanim podamy kilka szczegółów z życia tego tak wesołego i zadowolonego artysty, nie możemy się powstrzymać, aby drzącą od oburzenia ręką nie napisać ostatecznego postępowania zarządu szpitala krajowego i lwowskiego Magistratu, które przyspieszyło ostatecznie śmierć nieszczęśliwego człowieka. Fakt ten bowiem, że zarząd szpitala uważa go za nieuleczalnego, wyrzucił go z łóża i oddał w ręce sądu magistrackiego, którzy przez dwie godziny południowe — o godz. 12. do 2. — wozili konającego niemal człowieka w odkrytej drodze do Anasza do Kalfasza! Wreszcie odstawiono go do szpitalu Sióstr miłosierdzia, gdzie nieszczęsny wpadł w konwulsję i w kilkanaście godzin nieprzytomny ducha wyzionął. Aby czytelnik pojął całą grozę wypadku, dodajemy, że zmarły według diagnozy lekarskiej cierpiał na nieuleczalną chorobę mózgową (podobno narosła zębica w mózgu) i prztem tknięty był paraliżem.

Sp. Feliks urodził się w Warszawie w roku 1852 z rodziców stanu urzędniczego. Po skończeniu szkół średnich, ojciec widząc w młodym chłopaku wielki zapal do sztuki i talent rysowniczy, oddał go do istniejącej wówczas w Warszawie Szkoły sztuki pięknych. Wkrótce Rząd rosyjski ze względów politycznych zwinął tę instytucję, poczem sp. Feliks udał się celem dalszych studiów do Monachium, a stamtąd do Włoch, Berlina i Wiednia. Przed dziesięcią mniej więcej laty (w tej chwili nie pamiętamy daty dokładnej) przybył do Lwowa i utworzył tu pracownię artystyczną. Pierwszą sposobnością do występu na tejże widoj publicznej był konkurs szkiców na figurę alegoryczną dla gmachu sejmowego. Otrzymał on robotę dwu figur, dla ozdoby frontonu i wykonał je ku zupełnemu zadowoleniu ogółu. Oprócz tego z pracowni jego wyszły ornamentacje znaczniejszej części gmachu zewnątrz i wewnątrz. Na konkursie Mikulskiemu otrzymał za swój prześlizgnięty szkic „poehlebne odszczególnienie“ — a prof. Gaillauze z Paryża był zachwycony oryginalnym i pełnym poetyckiego pełnym pomysłem młodego naszego artysty... Oprócz dłużej wdał również dobre pędzlem malarskim i był bardzo dobrym portrecistą. Za bytności swej we Lwowie, wymalował nadto kilka scen rodzajowych z głębszą myślą społeczną, które za tanie pieniądze przesyłał w prywatne ręce. Jak niemal wszyscy bowiem nasi szermierze ducha, i on walczył często o chleb powszedni, i on nie miał ni dachu nad głową, ni jutra pewnego.

Sp. Feliks leży w kostnicy szpitala Sióstr miłosierdzia, skąd pogrzeb odbędzie się we wtorek o godz. 5. po południu.

Kalendarz. S. r. o d. (8.): Narodzenie N. M. P. — Radostawy. Wschód słońca o godz. 5. min. 34, zachód o godz. 6. min. 20.

Czwartek (9.): Gorgoniusza — Sobiebor. Wschód słońca o godz. 5. min. 35, zachód o godz. 6. min. 18.

Kalendarz. myśliwski. We wrześniu wolno polować: na jelenie, kozły, bażanty i kuropatwy, przepiórkę i dzikie gołębie, droptę i pardwy, i ptactwo wodne i błotne w ogólności.

Z życia towarzyskiego. W sobotę d. 4. bm. o godzinie 7. wieczorem pobożosławili ks. Marjan Spolski, przeor OO. Karmelitów, w kościele OO. Kapucynów w Krakowie, związek małżeńskich między p. Wład. Federowiczem, doktorem praw, synem Jana, radcy i obywatela m. Krakowa, i Eleonory z Hasków, a panną Zofją Walter, córką Bolesława, właściciela dóbr w Królestwie Polskiem, i Julii z Tyrchowskich.

Na przyjęcie cesarza udał się do Lubienia pan Schiffer, dyrektor poczt i telegrafów powożem obsługiwany przez pocztowników, przybranych w dawny strój świąteczny: białe fosiowe spodnie, czerwone fraki i stosowane kapelusze.

Wódę do picia i gotowania dla dworu cesarskiego w Lubieniu, sprzedają osobnemi pociągami ze studni w Schönbrunnie.

Oświetlenie elektryczne na dworcu kolejowym w Gródku, zastosowane będzie dopiero dnia 15go bm. tj. podczas transportu żołnierzy powracających z manewrów na miejsce przeznaczenia.

Samobójstwo. Emeryk Kobliczek, aspirant techniczny kolei Karola Ludwika w Krasnem, odebrał sobie w niedzielę życie wystrzałem z rewolweru.

Na rozszerzenie aresztów miejskich na Gródeckim postanowiła sekcja IV Rady miejskiej zgodnie z Sekcją III i Magistratem, zakupić część realności pp. Sumperów.

Poświęcenie szkoły. Dnia 5go września br. dokonał aktu poświęcenia nowo zbudowanej szkoły w Zamarstynowie, ksiądz kanonik Podolski, proboszcz św. Marcina i ksiądz Łepki, proboszcz św. Pielnie, w obecności rady gminnej Zamarstynowa, komitetu budowy, Zarządu Towarzystwa pomocy naukowej, starosty p. Kosińskiego, inspektora p. Kerekjartę, posła p. Merunowicza, licznego grona nauczycielskiego, dziatwy szkolnej i nader licznie zebranych publiczności. Po poświęceniu, serdecznym przemówieniu księdza Podolskiego i udzieleniu błogosławieństwa zgromadzonemu, przemówił jeszcze stosownie do okoliczności pan Merunowicz, jako przewodniczący komitetu, pan Sklepnicki Michał, p. Kerekjartę, Jan Łeszczę, w końcu p. Stefan Wysocki.

Bezpieczeństwo publiczne w Borysławiu. Członek zwierzchności gminnej i Rady szkolnej tamtejszej, Mojżesz Izak Kornhaber, nie mogąc w inny sposób na Mechlu Hirsztzancie wywrzeć swej zemsty za to, iż tenże będąc w nim sporze cywilnym poruszył teraz niektóre sprawy kwalifikujące się przed kratki Trybunału karnego — urządził wspólnie z bratem swym Herszem umyślnie w tym celu zdaje się z Drobobycza sprowadzoną w dniu 15go z. m. po godzinie 2. w nocy napad gwałtowny na dom Mechla Hirsztzanta, a nie zastawszy tegoż w domu, zgasił lampę, pobit żonę i dzieci śpiące Hirsztzanta.

Morderstwo i samobójstwo. Zatrudnieni przy restauracji jednego z domów w Stanisławowie murarze Adam Michalski i Stanisław Lipnicki z Siemawy, pokłócili się w dniu 25. sierpnia, wskutek czego pierwszy w dniu następnym do roboty nie przyszedł. Wieczorem 26. sierpnia Stanisław Lipnicki wraz z czterema innymi towarzyszami przyszedł do domu Abrahama Uhrmana przy ulicy Zosinej woli, gdzie zwykle nocowali, a po późniejszej przybyciu Adama Michalskiego, udali się wszyscy na spoczynek. Około godziny 2. w nocy przebudził się Karol Sigmund, który ze Stanisławem Lipnickim spał w jednym łóżku, a to w skutek huk wystrzału i spostrzegł Lipnickiego krwią zabroconego i leżącego bez przytomności. Adam Michalski, który dopuścił się zamachu skrytobójczego na Lipnickiego, wybiegł w tej chwili z pokoju, wpadł w ogród i tam strzelił sobie w skroń, raniąc się śmiertelnie. Obn rannych odesłano do szpitala i wdrożono dochodzenie karne.

Przy strzelaniu do tarczy ze strzelnicy fiobertowskiej podczas niedzielnego festynu w Kielecie, żona woznego, Zuzanna Kurowska, stanawszy za blisko tarczy, ugodzona została strzałką w prawą rękę, skutkiem czego komisarz policyjny zabronił dalszego strzelania do tarczy.

Kradzież pieniędzy pocztowych. W nocy na 2. bm. skradziono w drodze z urzędu pocztowego do dworca kolejowego w Czerkowie worek pocztowy, zawierający listy pieniężne z gotówką w kwocie 4551 zł. 5 ct. O popolenienie tej kradzieży jest mocno poszukiwany były służa pocztowy Abraham Morgenthal, albowiem wlaż on w nocy nieopatrzenie do wnętrza wozu pocztowego z przesyłkami, a spostrzeżony tam przez pocztownika zbiegł w niewiadomym kierunku i jest ścigany sądownie.

Skuteczny policzek. W pomieszkaniu Katarzyny Górskiej przy ulicy Muszyńskiej 1. 2. odbywała się onegdaj zabawa, w której brał udział także Karol Opolicki, przedsiębiorca murarski. Zabawa szła bardzo wesoło, a Opolicki, wypiszy za wiele napojów spirytusowych, wybiegł na podwórce, gdzie stał terminator szewski, Józef Kolesnik. Bez najmniejszej przyczyny uderzył on Kolesnika tak silnie w twarz, że biedny chłopak ogłuszył na lewo ucho. Przy tej sposobności zwracamy uwagę Dyrekcji policyjnej na niektórych lokatorów owej kamienicy, którzy co nocy odbywają formalne orgje, niepokojące mieszkających okolicznych.

Kradzież w hotelu. Chaimowi Bentlowi, synowi handlarza z Narola, skradziono wczorajszą noc w hotelu przy ul. Kazimierzowskiej 1. 25 30 zł. gotówką. Bentl spał na wozie, pieniądze zaś miał schowane w woreczku, zawieszonym pod kieszonką na piersiach. Złoczydzy korzystając z twardego snu Chaima, rozpieli mu kieszonkę, a następnie odciepli woreczek. Poszkodowany udał się nad ranem do policyjnej, która wysłała natychmiast agenta policyjnego na miejsce. Rewizja dokonana w mieszkaniu poszkodowanego o rezultacie. Ostatecznie aresztowano dwóch furmanów, którzy spali na obok stojących wozach i według wszelkiego prawdopodobieństwa dokonali tej operacji na Chaimie Bentlu.

Omali, że nie morderstwo. Były zarządca kamienicy przy ulicy Zielonej 1. 2, pan H., prowadzi od dłuższego czasu wojnę domową ze stróżem Maksymem Lejko. Utarczki te były do niedawna nieszkodliwe. Pan H. wracając raz w nocy do domu, rzekł do stróża: „Uważaj, abym się przez ciebie nie dostał do kryminalu“. Przewidywano to pana H. omali że się nie sprawdziło w nocy z dnia 4go na 5go bm. Gdy bowiem stróż otworzył mu bramę, pan H. wyciągnął z kieszeni rewolwer i zmierzyszy do niego, chciał dać dwa wystrzały. Na szczęście rewolwer odmówił posłuszeństwa, a przestraszony Lejko uciekł do swojego mieszkania.

Wykaz inspekcji Dyrekcji policyjnej z 5. wrześ. Znal. srebrny zegarek wart. 25 zł., 3 klucze od kasy worth., 5 sznurków koral, parasolka, arkusz płat. Jana Telczka i kartki zast. 1. 4016, 15515. — Zgub. kartki zast. 1. 12380 i 10950.

Kraków 6. września. Budynek teatralny przy placu Szczęśliwych widziska w dniu 4. bm., pod przewodnictwem niestrudzonego wiceprezydenta Friedleina, komisja, celem zbadania bezpieczeństwa tegoż budynku dla publiczności teatralnej. Komisja rzeczona, złożona z reprezentantów tutejszego Starostwa, Dyrekcji policyjnej, urzędu budownictwa miejskiego, straży pożarnej m. i Zarządu gazowni m., obejrzała i zbadała dokładnie wszystkie części składowe budynku teatralnego — od względem wytrzymałości, w szczególności zaś zbadała stan kurtyny żelaznej. Wynik tych oględzin okazał się zupełnie zadowalającym. Oprócz kilku małych nsterek, których naprawę natychmiast zarządził polecono, zastala komisja budynek w wzorowym porządku i czystości.

Pan Piotrowski, pełen talentu artysta nasz, przebywał, jak wiadomo, w Bułgarii podczas przeszłorocznych wypadków i znajdował się w głównej kwatery księcia Aleksandra w czasie wojny bułgarsko-serbskiej, mianowicie podczas bitwy pod Sliwnicą — opowiada *Czas*. — Posłał do ilustrowanych dzienników angielskich i francuskich szkice, przedstawiające różne epizody wojny, równie zajmujące, jak z prawdziwym wykonaniem artystycznym, następnie podawał w polskich dziennikach cenne opisy wypadków. Wezwany w sierpniu przez ks. Aleksandra w celu wykonania większych rozmiarów obrazów, przedstawiających ostatnią wojnę,

pan Piotrowski udał się do Sofji i był naczynym świadkiem ostatnich smutnych zdarzeń. W wille zamachu na księcia, w piątek, artysta nasz przebywał z nim do godziny 1. po południu i pracował nad portretami zwycięzcy z pod Sliwnicy naturalnej wielkości, a także na koniu, który w dniu tym fotografował się kilka razy dla ułatwienia rozpoczętej pracy pana Piotrowskiego. W nocy z piątku na sobotę artysta przebudzony strzałami, które padły w nowowbudowanym pałacu książęcy, widział z okna prześwietłego hotelu „Bulgarja“ uprowadzenie księcia i wyjazd jego z Ministerstwa wojny; następnie obecnym był pierwszym znanym scenom, które odegrała rewolucja. Rozpoczęte prace p. Piotrowskiego, płótna i przybory malarskie pozostały zamknięte i opieczetowane w książęcym pałacu, a artysta bezwzględnie upominał się o nie u nowych a chwilowych rządów w Sofji. W parę dni udał się na Dunaj, a tam powziawszy przybliżoną wiadomość o krokach księcia, podążył do Bukaresztu, gdzie dowiedział się, że ks. Aleksander ze Lwowa powraca do Bułgarji. Zwrócił się zatem ku Dunajowi i był obecnym w Ruszucuku wejściu księcia, który udeilił mu chwilę po lachania. Kiedy p. Piotrowski zapomniał, co ma robić i jakie są jego rozkazy, usłyszał odpowiedź, iż książę sam nie wie co go czeka i nie może go zachęcać, aby powracał do Sofji, raczej radzi mu, aby udał się obecnie do Krakowa, później zaś zawiadomi go. Bardzo zajmujące opowiadania p. Piotrowskiego, który onegdaj powrócił do Krakowa, zapewne ukazał się w dziennikach, potwierdzają one w ogóle nie optymistyczne, ale raczej pesymistyczne sądy o stosunkach i położeniu rzeczy w Bułgarii. Artysta prześlaz już do dzienników angielskich szkice ostatnich w Bułgarji wypadków, mianowicie scenę porwania księcia i powrotu jego do Ruszucuku. Prawdopodobnie na początku przyszłego tygodnia będziemy mogli podziwiać te szkice, które zarówno będą aktualnością, jak starannie i pięknie wykonanym dziełem.

W Truskawcu bawilo od początku czerwca do dnia 22. sierpnia br., rodzin 556, obejmujących 1007 osób. Czas pogodny, który się do tygodnia ustalił, zwałbia ciagle gości do tego zdrojowiska, i jest nadzieja, że jeszcze kilkadziesiąt osób przybędzie. Bawi tam jeszcze hr. Zosiowa z córką, hr. Borkowską, ksiądz biskup Stupnicki, radca Namiestnictwa p. Olszewski i w. i.

Krynica 5. września. Przeszło roku bawilo tu do 3. września 1.429 rodzin, złożonych z 2.694 osób, podczas gdy w roku bieżącym bawilo do 2go września 2.433 rodzin, złożonych z 3.986 osób.

Budowa naszego Domu zdrojowego postępuje coraz rażniej. Pierwsze piętrowie będzie wnet ukończona.

Również budowa rzymsko-kat. kościoła wchodzi w sferę urzeczywistnienia — i to przedaj, jak tego spodziewać się mogliśmy. A zawdzięczyć to mamy energicznej inicjatywie hr. Józefa Mędlińskiego, który w krótkim czasie położył wielkie zaśluzi dla n-szego zdrojowiska.

Trzynasta lista gości zdrojowych przybyłych od 26. sierpnia do 2. września br. wykazuje 41 rodzin a 56 osób.

Wiedeń 6. września. Wczoraj przed południem na Brightenland robotnik włoski Giuseppe Cezzoli ranił śmiertelnie robotnika Słowaka Marcina Hlubatego z powodu sprzeczki; zraniony zmarł już prawdopodobnie. Morderca uwieziono.

Z Podola i Ukrainy. Ukaz z d. 27. grudnia, — płaze do nas p. Józef Rogoz, przebywający obecnie w Odessie — zabraniający Polakom dzierżyć ziemię w krajach zabranych na mocy zastawu, zaczyna być już o tyle wykonywanym, że Polacy sami, bojąc się, by ich wypadki nie zaskoczyły, dobrowolnie z takich majątków ustępują, które u nas zostały objęte. W samym powiecie berdyuzowskim dwóch już sprzedało swoje włości. Jedną z nich, Rajki, kupił generał-gubernator kijowski, Drentala, od p. Pińskiego. Niektórzy sądzą, że dobrowolne następowanie Polaków jest zbyt porywcz. Ukaz ma być wykonany w ciągu 10 lat. Ponieważ od jego ogłoszenia dopiero dwa lata minęły, przeto mamy jeszcze 8 lat. Jak w Rosji, gdzie o niespodzianki łatwiej niż gdzieindziej, jest to spory kas czasu, w którym Bóg wie co się jeszcze stać może. Zresztą twierdzą najpierw prawicy, że i po upływie owych 10 lat najmniej drugie 10 będzie się mógł jeszcze każdy przy ziemi trzymać, a to na podstawie legalnej walki z Rządem. Tak więc pospół jest przedwczesny. Na Podolu skarżą się w tym roku na nieurodzaj i na przesilenie w ważnym tu przemyśle cukrowym. Chociaż plantatorowie buraków produkcję w tym roku znacznie zmniejszyli, mimo to cukru będzie znowu więcej niż potrzeba, skutkiem czego w roku przyszłym może nastąpić nowa zniżka cen. Cukrownie bogact, jak to, które są w rękach Branicich, Mańkowskich, Potockich i innych, przetrwają przesilenie, ale słabsze upadną. Do tych, które już likwidują, należy niestety cukrownia pp. Popowskich, położona w Zalewieszczyźnie, obok stacji Holender. Widzieliśmy ją przed 2 laty. Była urządzoną doskonale, osobna kolej łączyła ją ze stacją. W samej Zalewieszczyźnie właściele sadzili blisko 2.000 mógów buraków. W skutek przesilenia upadła, i teraz milionowy majątek pp. Popowskich pójdzie na sprzedaż, co tem jest bolesniejsze, że rodzina to znowu i z dawną tu osiadła. Kto teraz kupi ich dobra? Smutno pomyśleć, że 8.000 mógów icsie egipskiej ziemi przejdzie w ręce obce, najprawdopodobniej jakiego Niemca prawosławianego.

Wyciągi w Wilnie. Tegoroczne wyciągi wileńskie, podobnie jak zeszłoroczne, nie były wcale ożywione; w czterech większych biegach ledwo po dwa konie walczyły z sobą, a w dwóch ledwie jeden konkurent się zgłosił, by dowolnym galopem obiedz szranki. Również w gonitwach z przeszkodami poważnej walei mowić nie mogło, ponieważ biegły tylko konie Ignacego hr. Ledóchowskiego. Tylko do wyciągów oficerskich zgłosiło się wielu współzawodników. Największą sumę 2.906 rubli wygrała stajnia hr. Ign. Ledóchowskiego, z ósmiu koni stojąca; „Imp“ Ludwikowej hr. Krasiejskiej wygrał dwie nagrody dla dwulatków, w sumie 2.000 rubli, a „Mag“ hr. Ludwika Krasiejskiego dwa premia głównego zarządu stad rządowych 1.300 rubli.

Szalona odwaga. William Kendall, z Bostonu, niegdyś polajant, który odważył się na przepłynięcie wodospadu Niagara, szczęśliwie dokonał swego przedsięwzięcia i nie utonął, jak początkowo mylnie dzienniki nowojorskie donosiły. Przepasany tylko zwykłym psem ratunkowym, przeplynał do połowy rzeki. Pochwycony wirem, odrzucony został w tył, a następnie prądem uniesiony naprzód, przybrał pozycję pionową. Pierwsze uderzenie balwanu zanurzyło go zupełnie na chwilę, potem ukazały się tylko ręce poruszające się jak u pływaka, kiedy silny napór wyrzucił go

znowu w górę znacznie po nad poziom wody. Wtedy rozpoczęła się jego walka pomiędzy życiem i śmiercią. Balwany ciskały nim to na jedną to drugą stronę, trzymając go prawie ciągle pod wodą, a raz wyrzuciło go z jakie 10 stóp po nad wodą. Poczem zniknął znowu na jedną minutę pod wodą i dopiero o jakie paraset metrów dalej ukazał się oczom widzów. Wszyscy mieli go już za nieżywego. Po paru minutach dostał się znowu w wir, zniknął pod wodą i znowu ukazał się o jakie sto stóp dalej. W dwie minuty później ujrano go ku powszechnemu zdziwieniu żywego pływającego ku wybrzeżu Kanadyjskiej. W dziesięć minut dotarł do skały, przyczepił się do tejże, ale nie miał już siły. Dopiero przy pomocy kilku ludzi wydobyto go na brzeg. Zaprowadzono go do hotelu, gdzie po napięciu się trochę wódki, przyszedł do siebie. Lekarze po dokładnem zbadaniu orzekli, że nie doznał żadnego wewnętrznego uszkodzenia i jedynie tylko plamy czarne i sine ma po całym ciele. Kendall przyznał, że szalony ten wyskok przynależał mu 2000 dolarów, ale „że nie ma być pieniędzy na całym świecie, aby go można skłonić za nie do powtórnej podobnej próby.“

Dowcip Grevy'ego. Przy sposobności jubileuszu Chevreul'a, opowiadają w Paryżu następującą anegdotę: „Prezydent Grevy gratulował Chevreul'owi sędziwego wieku i rzadkiej czystości, na co znakomity badacz odpowiadał mu, że tak długie życie swoje zawdzięcza okoliczności, iż nigdy wina nie pił. Wówczas Grevy uśmiechając się zauważył spokojnie: „W takim razie ileż to lat powinienem żyć ja, który nie innego nie piję, jak tylko wino!“

Za żywienie się ciałem ludzkim skazały Sady amerykańskie jakiegoś Packera z Denver na 40 lat więzienia. Packer, który był górnikiem, udał się w r. 1874 na wyprawę w góry a kilkom towarzyszami. Awanturcy szli podczas zimy, brodząc po śniegu. Gdy im się wyczerpała żywność, karmili się przez dłuższy czas korzonkami i agielami liści. Niewygodom takiej podróży uleki nasampród naczelnik wyprawy, a inny, niejaki Bell, dostał napadów obłąd. Ten Bell zamordował w chwili ataku wariacji śpiących dwóch kolegow, a sam zginał z ręki Packera. Umierając z głodu, karmił się Packera przez dłuższy czas ciałem swoich zmarłych towarzyszy, aż dościsł się do miejscowości zamieszkaanej przez ludzi. Długo ukrywał się ze swoją zbrodnią, w końcu wydał się i oddał się sam w ręce sprawiedliwości.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Wiadomości osobiste. Mistrz J. Matejko, o którego ciężkiej chorobie donosiliśmy, ma się obecnie o wiele lepiej, i zdaniem lekarzy wszelkie niebezpieczeństwo już minęło. — Odrzyce, znakomitej sławy używający akryzyk czeski, zapowiada przybycie swoje do Krakowa z początkiem poru koncertowej.

(S. P.) o teatru. Wczoraj wznowiono przedstawienie komedji Angiera p. t. „Bezczelni“ (w d. 23. lutego 1866 grono ją u nas po raz pierwszy p. t. „Opinia publiczna“). Przeszłażka, powtarzamy, gdyż typ jak: bankier Charrier odający po latach piętnastu trzecią część swego mienia poszkodowanym akcjonariuszom, syn jego, sympatyczny lekkośnaw, Henryk, marzący o epoletach, które zdobył na w Afryce, właściciel dzienienka Vernouillet i facetonu jego Gihoyer, rozpoczynający karierę rewolwerowców od paszkwili na damę z towarzysztwa i krytyki talentu baletniczek, wreszcie bohatera markiz, kruszący szpadę w obronie caci małżonki, która go od lat pięciu w jawny sposób zdradza — są bezwzględnie typami przeszarzajmy, dobrymi od biedy w melodramie, lecz nigdy w komedji obyczajowej, jaką są „Bezczelnicy“.

Od tego czasu postąpiliśmy pod każdym względem...

„Les affronts“ napisał Angier jeszcze w roku 1863 na podstawie prawdziwego zdarzenia, jakiego dostarczył mu skandaliczny proces firmy bankierskiej Mirès et Comp. w Gihoyerze zaś wzięciem postaci sławnego i osławionego szermierza partji klerykalnej, Ludwika Vernouillet. Wówczas „Bezczelnicy“ stanowili wierną fotografię społecznych stosunków w stolicy Francji, tak wierną, iż autorowi komedji wytoczono z tego powodu proces. Dziś jest ta komedja dawno przebrzmiała echem przeszłości, przeczyta ją chętnie każdy, zajmujący się literaturą dramatyczną, przedstawiona atoli na scenie, zwłaszcza w tak powolnym jak wczoraj temple, znany raczej niż zajmie przeciętnego widza. Dowodem tego wczorajszego przedstawienia komedji, gdzie zaledwie akt trzeci, w którym Gihoyer opowiada swą opłakaną odc i wygłasza swe poglądy na świat i ludzi, zdołał zająć i poruszyć audytorjum. Z tych więc powodów nie podobna przykładać myśli wznowienia „Bezczelnych“ do naszej sceny.

W wczorajszym przedstawieniu palma pierwszeństwa przypadła w udziale paniom: Nowakowskiej (margabina), Stachowicz (Klementyna), tudzież panom: Frankowi (Gihoyer) i Zboisłowskiemu (margrabia). Zupełnie odpowiednio wywiązały się z swego zadania pp.: Kasprowicz (de Sergine), Wojdałowicz (Charrier) i Żelazowski (Vernouillet). P. Kwieciński nie był zbyt pewnym w swej roli (Henryk), lecz acyć z margabiną w akcie drugim odegrał w wielkie dystynkcy. Goście w salonie hrabiny d'Isigny, jak również sama gospodyni (pani Urbanowicz) pozostawali pod każdym względem bardzo wiele do życzenia. Całość zdradzała brak należytego przygotowania, publiczność było wcale niewiele.

Repertuar teatralny. Wtorek: „Angot“ (trzeci występ gościnny p. Adolfiny Zimajer).

Praktyczny kurs języka francuskiego. Dzisiaj pod tym tytułem wzięła część pierwszą. Autorem jego jest p. J. Amborski.

Szkola śpiewu. Pani Zofia Sinkiewiczowa, uczennica Ciaffolego i innych mistrzów włoskich, udziela na podstawie szkoły włoskiej, według własnej, wypróbowanej metody, nanki

